

Sygn. akt IV KK 139/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w dniu 6 grudnia 2021 r.
w sprawie **S. W.**
w przedmiocie wydania wyroku łącznego,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w K.
z dnia 27 czerwca 2016 r., sygn. akt V K [...]

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć
zawartych w punktach 2-3 i 6-9 jego sentencji i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wydał w dniu 27 czerwca 2016 r, sygn. akt V K (...), w sprawie S. W. wyrok łączny. Przyjmując, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 stycznia 2004 r., sygn. akt IV K (...), za popełnienie w dniu 15 czerwca 2003 r. przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywnę w wymiarze 40 stawek dziennych po 10 zł każda; postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2005 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w K. z dnia 23 listopada 2004 r., sygn. akt XIV K (...), za popełnienie w dniu 24 maja 2004 r. dwóch przestępstw z art. 190 § 1 k.k. oraz art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 i § 5 k.k., za które orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby i dozór kuratora; postanowieniem z dnia 29 września 2008 r. zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w K. z dnia 15 lutego 2006 r., sygn. akt III K (...), za popełnienie w dniu 30 września 2004 r. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., za które orzeczono karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, grzywnę w wymiarze 20 stawek dziennych po 10 zł każda, dozór kuratora i obowiązek naprawienia szkody;

4. Sądu Rejonowego w S. z dnia 25 maja 2006 r., sygn. akt II K [...], za popełnienie w dniu 22 lutego 2005 r. przestępstw z: art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k., art. 278 § 1 k.k. oraz art. 291 § 1 k.k., za które orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności - kara ta została objęta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w M. z dnia 18 października 2007 r., sygn. akt II K (...);

5. Sądu Rejonowego w M. z dnia 11 stycznia 2007 r., sygn. akt II K (...), za popełnienie w dniu 25 października 2005 r. przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, za które orzeczono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności - kara ta została objęta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w M. z dnia 18 października 2007 r., sygn. akt II K (...);

6. Sądu Rejonowego w R. z dnia 21 kwietnia 2011 r., sygn. akt VIK (...), za popełnienie w dniu 13 października 2010 r. dwóch przestępstw z art. 193 k.k. oraz art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które orzeczono karę

łącznie roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, dozór kuratora i grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 zł każda;

7. Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 kwietnia 2012 r., sygn. akt III K (...), za popełnienie w dniu 5 marca 2006 r. przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., za które orzeczono karę 2 lat pozbawienia wolności;

8. Sądu Rejonowego w C. z dnia 3 września 2013 r., sygn. akt II K (...) za popełnienie w listopadzie 2012 r. przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k., za które orzeczono karę 7 miesięcy pozbawienia wolności;

9. Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2013 r., sygn. akt VII K (...), za popełnienie: w dniu 27 stycznia 2011 r. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz za czyny popełnione w dniu 27 stycznia 2011 r. w warunkach ciągu przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i przy zastosowaniu art. 64 § 1 k.k. oraz za popełnienie w dniu 28 grudnia 2010 r. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i art. 276 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na podstawie art. 91 § 2 k.k. orzeczono karę łączną roku i 8 miesięcy wolności;

10. Sądu Rejonowego w C. z dnia 24 lutego 2014 r., sygn. akt II K (...), za popełnienie w dniu 27 października 2012 r. przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz za popełnienie w okresie od dnia 10 grudnia 2012 r. do dnia 11 grudnia 2012 r. przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 282 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. i art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., nadto za czyny popełnione w warunkach ciągu przestępstw: w dniu 11 grudnia 2012 r. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz w dniu 15 grudnia 2012 r. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które orzeczono karę łączną 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności i obowiązek naprawienia szkody;

11. Sądu Rejonowego w K. z dnia 15 grudnia 2014 r., sygn. akt V K (...), za popełnienie w nieustalonym dniu po 12 marca 2012 r. a przed dniem 17 marca 2012 r. przestępstwa z art. 292 § 1 k.k. w zw. z art. 293 § 1 k.k., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,

orzekł:

1. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) połączył S.W. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w S. z dnia 25 maja 2006 r. (sygn. akt II K (...)), Sądu Rejonowego w M. z dnia 11 stycznia 2007 r. (sygn. akt II K (...)) i Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 kwietnia 2012 r. (sygn. akt III K (...)) i w ich miejsce orzekł karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1a k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) połączył ww. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w R. z dnia 21 kwietnia 2011 r. (sygn. akt VI K (...)) i Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2013 r. (sygn. akt VII K (...)) i w ich miejsce orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) połączył oskarżonemu kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w C. z dnia 3 września 2013 r. (sygn. akt II K (...)), Sądu Rejonowego w C. z dnia 24 lutego 2014 r. (sygn. akt II K (...)) i Sądu Rejonowego w K. z dnia 15 grudnia 2014 r. (sygn. akt V K (...)) i w ich miejsce orzekł karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) ustalił, że wyrok łączny Sądu Rejonowego w M. z dnia 18 października 2007 r, sygn. akt II K (...), utracił moc;
5. na podstawie art. 577 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) zaliczył na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1. okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach o sygn. akt: III K (...) i II K (...) i uznał tę karę za wykonaną w całości;
6. na podstawie art. 577 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) zaliczył na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 2. okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt VII K (...);
7. na podstawie art. 577 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) zaliczył na poczet kary łącznej pozbawienia wolności

orzeczonej w pkt 3. okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K (...);

8. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających łączeniu, a nieobjęte przedmiotowym wyrokiem łącznym pozostawił do odrębnego wykonania;
9. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył;
10. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości.

Powyższy wyrok łączny nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 21 września 2016 r.

Kasację od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w K. z dnia 27 czerwca 2016 r, sygn. akt V K (...), wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając to orzeczenie na korzyść skazanego S. W., w części dotyczącej rozstrzygnięć zawartych w punktach: 2 - 3 i 6 - 9 jego sentencji, zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, to jest art. 572 k.p.k., art. 75 § 4 k.k. i art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), poprzez rozwiązanie kary łącznej roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby przez Sąd Rejonowy w R. (sygn. akt VI K (...)) i objęcie wchodzących w jej skład kar jednostkowych, za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa, węzłem kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności określonym w punkcie 2. skarżonego wyroku łącznego (sygn. akt V K (...)) w sytuacji, gdy w czasie orzekania w przedmiocie kary łącznej upłynął termin umożliwiający zarządzenie wykonania kary łącznej roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności (sygn. akt VI K (...)), a tym samym wchodzące w jej skład kary jednostkowe nie podlegały łączeniu, co obligowało sąd do umorzenia postępowania w zakresie objęcia wyrokiem łącznym skazań na mocy tego wyroku”,

oraz wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, w związku z czym zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie wskazał skarżący, że Sąd I instancji dokonał nieprawidłowego połączenia kar jednostkowych w punkcie 2. zaskarżonego wyroku łącznego. Niezasadnie uznał bowiem, że w zakres orzeczonej we wskazanym punkcie kary łącznej może wchodzić, orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 21 kwietnia 2011 r., sygn. akt VI K (...), kara łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat próby. Z akt sprawy wynika, że wyrok ten uprawomocnił się w dniu 29 kwietnia 2011 r., a w okresie próby oraz dalszych 6 miesięcy po jej zakończeniu, to jest do dnia 29 października 2015 r., nie nastąpiło zarządzenie wykonania przedmiotowej kary. W takiej sytuacji, mając na uwadze treść art. 75 § 4 k.k., kara ta w dacie wydania skarżonego wyroku łącznego, czyli w dniu 27 czerwca 2016 r., nie mogła być już wykonywana. Natomiast prawidłowa interpretacja art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) wymaga, by kary na dzień orzekania kary łącznej mogły być wykonane w całości lub w części. Skoro więc upłynął już przewidziany w art. 75 § 4 k.k. okres, w którym można było zarządzić jej wykonanie, to konieczne jest uznanie, że kara ta nie podlega wykonaniu w rozumieniu art. 85 k.k. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., sygn. akt IV KK 363/17). Stąd też włączenie tej kary do węzła kary łącznej w zaskarżonym kasacją wyroku łącznym należy uznać jako nieprawidłowe, skutkujące negatywnymi konsekwencjami dla skazanego w postaci wyższego wymiaru orzeczonej kary łącznej. Zgodnie bowiem z art. 572 k.p.k., sąd był zobligowany do umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego w odniesieniu do orzeczenia w sprawie Sądu Rejonowego w R. o sygn. VI K (...), z uwagi na brak ku temu warunków materialno-prawnych.

Przy prawidłowym procedowaniu i umorzeniu postępowania w zakresie kar orzeczonych wyrokiem Sądu Rejonowego w R. (sygn. akt VI K (...)), kolejnym chronologicznie pierwszym wyrokiem, który powinien tworzyć drugi węzeł kary łącznej jest orzeczenie Sądu Rejonowego w C. z dnia 3 września 2013 r., sygn. akt II K (...) (pkt VIII komparycji wyroku) i przed datą jego wydania zostały popełnione wszystkie pozostałe (nieobjęte 1. węzłem kary łącznej) czyny zabronione

wymienione w części wstępnej wyroku w pkt IX do XI, za które orzeczono kary tego samego rodzaju - pozbawienia wolności, a więc nadające się do połączenia. Tak więc, prawidłowo połączone kary pozbawienia wolności powinny objąć wyrok, którego kary jednostkowe wcześniej weszły w skład węzła utworzonego w pkt. 2. i kary połączone w pkt 3.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy uchylił dotknięte wadami rozstrzygnięcia z pkt 2 i 3 zaskarżonego wyroku łącznego oraz związane z nimi rozstrzygnięcia z pkt 6-9 i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak we wstępie.